

การจัดการสารสนเทศไทยภาคใต้ผ่านการจัดนิทรรศการออนไลน์

Southern Thailand Information Management Via Online Exhibition

สุภาวัลย์ วิจิตร, ปารณีย์ สุรพิยวงศ์, ธันยชนก จรัสจินดา

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

supawan@pkru.ac.th

paranee.s@pkru.ac.th

Tanchanok.j@pkru.ac.th

บทคัดย่อ

การจัดการสารสนเทศไทยภาคใต้ผ่านการจัดนิทรรศการออนไลน์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดการใช้สารสนเทศไทยภาคใต้เพิ่มขึ้น โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการคือ 1) การเตรียมข้อมูลสารสนเทศไทยภาคใต้ 2) ออกแบบโครงร่างของนิทรรศการ และถ่ายทอดเป็นรูปภาพโดยใช้โปรแกรม Illustrator 3) การอัปโหลดลงในเว็บสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 4) การสร้าง QR Code เพื่อใช้เผยแพร่นิทรรศการออนไลน์ 5) การประชาสัมพันธ์นิทรรศการออนไลน์ 6) จัดเก็บสถิติการใช้งาน หลังจากการดำเนินการโดยผ่านกระบวนการ 6 ขั้นตอนข้างต้นจากสถิติการใช้งานพบว่า การใช้ทรัพยากรสารสนเทศในภาพรวมมีจำนวนการใช้คิดเป็น 10,109 ครั้ง มีอัตราเฉลี่ยการใช้ 1.07 ครั้งต่อเล่ม โดยประเภททรัพยากรที่มีจำนวนการใช้มากที่สุดคือนิทรรศการออนไลน์ มีอัตราเฉลี่ยการใช้ 338.51 ครั้งต่อเล่ม รองลงมาประเภทวารสาร มีอัตราเฉลี่ยการใช้ 0.95 ครั้งต่อเล่ม ประเภทหนังสือ มีอัตราเฉลี่ยการใช้ 0.11 ครั้งต่อเล่ม ประเภทบทความ มีอัตราเฉลี่ยการใช้ 0.03 ครั้งต่อเล่ม และประเภทจุลสาร/กฤตภาค มีอัตราเฉลี่ยการใช้ 0.00 ครั้งต่อเล่ม

คำสำคัญ: การจัดการสารสนเทศ, สารสนเทศไทยภาคใต้, นิทรรศการออนไลน์

ABSTRACT

Southern Thailand Information Management Via Online Exhibition aimed to support more Southern Thailand information usage. The procedures were 1) prepare Southern Thailand information 2) design the exhibition in Illustrator program 3) upload the information via the Office of Academic Resources and Information Technology website 4) create QR Code 5) publicize the online exhibition and 6) collect the statistics. The 6 procedures, statistical indicated that : The overall of information usage was 10,109 times per a book, the average was 1.07 times per a book. The majority of the online exhibition access was high, the average was 338.51 times

per a book. The average of the periodical usage was 0.95 times per a book, the average of the book usage was 0.11 times per a book, the average of the article usage was 0.03 times per a book and the average of the pamphlet/clipping was 0.00 times per a book

Keyword: Information management, Southern Thailand Information Management,
Online exhibition

บทนำ

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มีภารกิจหลักในการสนับสนุนการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย ในด้านเป็นแหล่งความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ และภาษาอังกฤษ พัฒนาและปรับปรุงระบบเครือข่ายและระบบสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาและการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย และพัฒนาความรู้และทักษะด้านการเรียนรู้สารสนเทศ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะด้านภาษาต่างประเทศให้นักศึกษา บุคลากร และบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย ทั้งนี้สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มงาน คือ งานบริหารทั่วไป หอสมุด ศูนย์ภาษา ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ (สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ, 2562, น. 1-2)

หอสมุด เป็นแหล่งสารสนเทศ บริการทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร กฤตภาค ทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีบรรณารักษ์ให้บริการทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ ในหอสมุด โดยจัดระบบเป็นหมวดหมู่ เพื่อให้ผู้ใช้หอสมุด มีความสะดวกสืบค้นได้ง่าย ตรงกับความต้องการ ในพ.ศ. 2554 หอสมุดได้จัดตั้งห้องบริการข้อมูลท้องถิ่นแบบเปิดบริเวณชั้น 5 อาคารบรรณารักษ์ และใช้ชื่อเรียกว่า งานบริการสารสนเทศอันดามัน ซึ่งจัดบริการสารสนเทศที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับจังหวัดภาคใต้ โดยเน้นสารสนเทศฝั่งอันดามัน ประกอบด้วย จังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล ได้แก่ หนังสือ เอกสารและวารสารต่าง ๆ ของ 14 จังหวัดภาคใต้ รวมทั้งวารสารและเอกสารต่าง ๆ ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในเขตภาคใต้ กฤตภาค จุลสาร สื่อโสตทัศนวัสดุ วัสดุสารนิเทศ อื่น ๆ เช่น รูปภาพ แผ่นพับ เป็นต้น จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่างานบริการสารสนเทศอันดามันมีผู้ใช้เฉพาะกลุ่ม จึงทำให้มีจำนวนผู้ใช้บริการห้องสารสนเทศอันดามัน มีปริมาณที่น้อย เนื่องจากทรัพยากรสารสนเทศที่จัดให้บริการจะเป็นลักษณะสื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก ทำให้เข้าถึงสารสนเทศที่ผู้ใช้ต้องการได้ยาก ประกอบกับพฤติกรรมของผู้ใช้บริการห้องสมุดที่เปลี่ยนไปใช้สื่อสารสนเทศในรูปแบบออนไลน์เพิ่มมากขึ้น (หอสมุด สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ, 2552, น. 1-7)

จากปัญหาที่กล่าวมาในข้างต้นผู้เขียนเล็งเห็นว่านิทรรศการออนไลน์จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้มีการใช้สารสนเทศไทยภาคใต้เพิ่มมากขึ้น สะดวก รวดเร็ว ต่อการเข้าใช้งานของผู้ใช้บริการ จึงดำเนินการจัดการข้อมูลสารสนเทศไทยภาคใต้ผ่านการจัดนิทรรศการออนไลน์ขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้เกิดการใช้สารสนเทศไทยภาคใต้เพิ่มขึ้น

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมข้อมูล

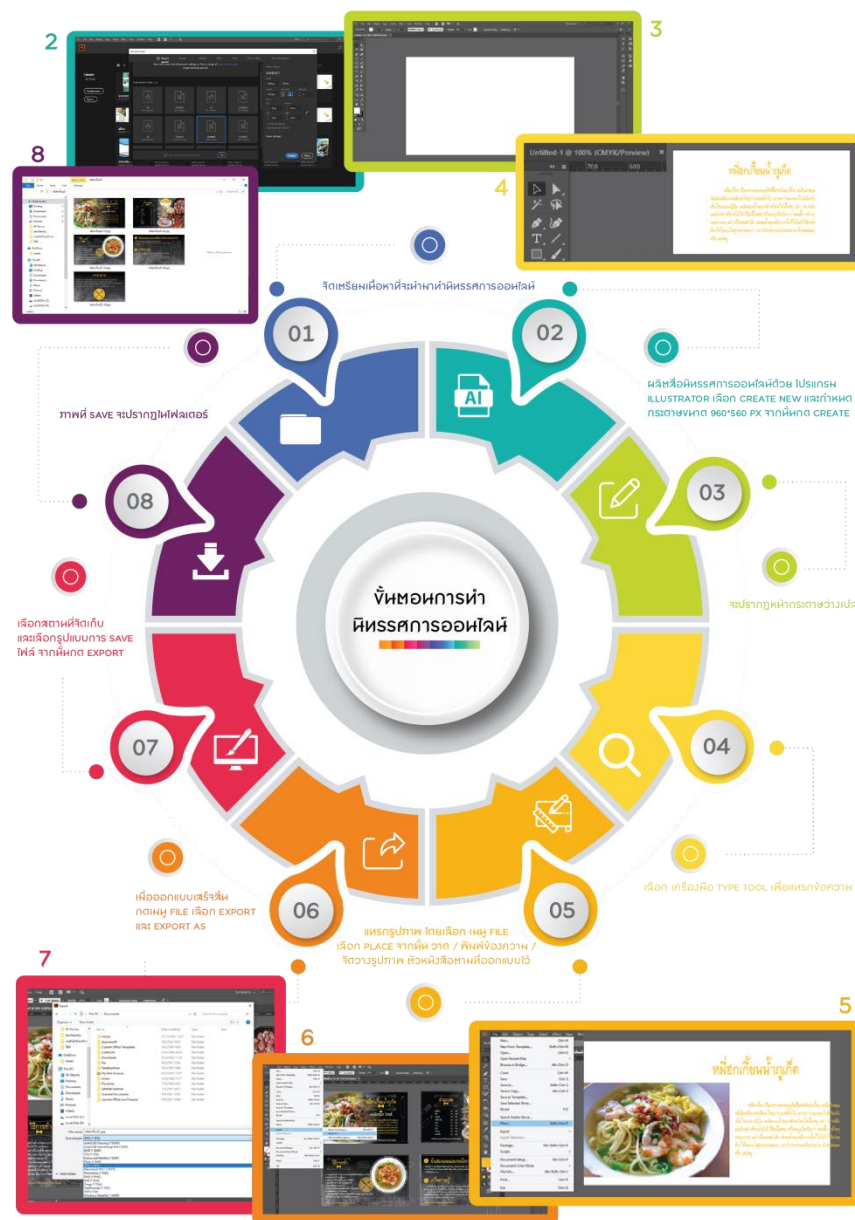
1. เตรียมข้อมูลสารสนเทศไทยภาคใต้ที่จะดำเนินการจัดทำนิตรรศการออนไลน์ จากสื่อสิ่งพิมพ์ที่กำหนดเป็นชุดเนื้อหาต่าง ๆ เช่น ชุดอาหารพื้นเมืองไทยภาคใต้ ชุดการแต่งกายพื้นเมืองไทยภาคใต้ ชุดการเล่นพื้นเมืองไทยภาคใต้ ชุดวิถีชีวิตและวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นต้น

2. จัดทำรายการอ้างอิงตามรูปแบบการเขียนบรรณานุกรมแบบ APA 6th edition

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบโครงร่างของนิตรรศการ และถ่ายทอดเป็นรูปภาพโดยใช้โปรแกรม

Illustrator

นำสารสนเทศไทยภาคใต้ออกแบบโครงร่างของนิตรรศการ และถ่ายทอดเป็นรูปภาพโดยใช้โปรแกรม Illustrator เนื่องจากการทำงานของโปรแกรม Illustrator มีฟังก์ชันการทำงานที่หลากหลาย ช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ออกแบบได้อย่างครบถ้วน

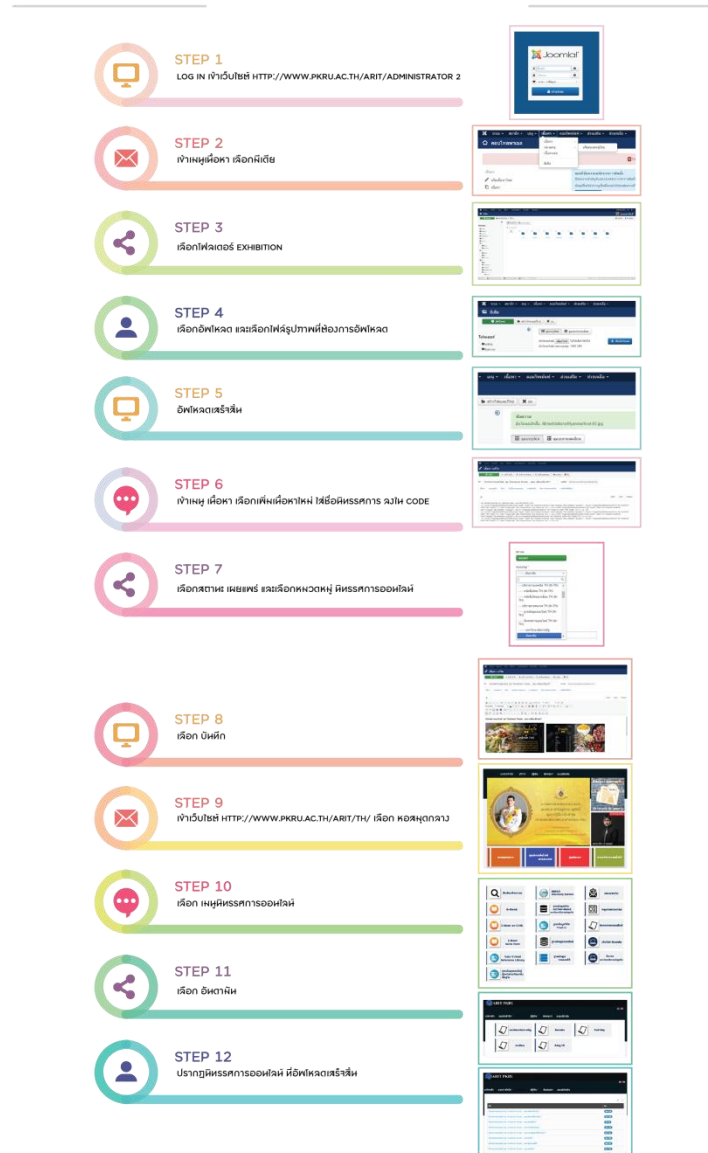

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการเขียนภาพนิตรศการโดยใช้โปรแกรม Illustrator

ขั้นตอนที่ 3 การอัปโหลดลงในเว็บสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

การนำนิตรศการที่เสร็จสมบูรณ์เผยแพร่ในเว็บสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีขั้นตอนการทำงานดังนี้ 1. Log in เข้าเว็บไซต์ <http://www.pkru.ac.th/arit/administrator> 2. เข้าเมนูเนื้อหาเลือกมีเดีย 3. เลือกโฟลเดอร์ exhibition 4. เลือกอัปโหลด และเลือกไฟล์รูปภาพที่ต้องการอัปโหลด 5. อัปโหลดเสร็จสิ้น 6. เข้าเมนู เนื้อหา เลือกเพิ่มเนื้อหาใหม่ ใส่ชื่อนิตรศการ ลงใน Code 7. เลือกสถานะ เผยแพร่ และเลือกหมวดหมู่ นิตรศการออนไลน์ 8. เลือก บันทึก 9. เข้าเว็บไซต์ <http://www.pkru.ac.th/arit/th/> เลือก

หอสมุดกลาง 10. เลือก เมนูนิทรรศการออนไลน์ 11. เลือก อันดามัน 12. ปรากฏนิทรรศการออนไลน์ ที่อัปโหลดเสร็จสิ้น (ณัฐวุฒิ บุญสัย, 2558, น. 8)

ภาพที่ 2 การอัปโหลดลงในเว็บสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

ขั้นตอนที่ 4 การสร้าง QR Code เพื่อใช้เผยแพร่นิทรรศการออนไลน์

1. เข้าเว็บไซต์ <https://www.the-qrcode-generator.com/>
2. ใส่ URL นิทรรศการออนไลน์ที่อัปโหลดผ่านเว็บสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
3. “พิมพ์ชื่อ” ที่ต้องการ แล้วกด Save

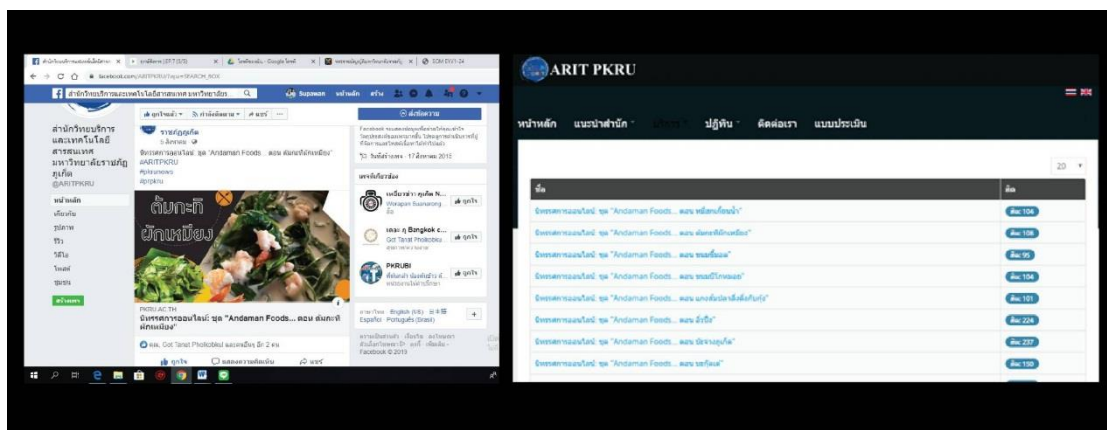
4. จะปรากฏ QR Code

ภาพที่ 3 การจัดทำเป็น QR Code

ขั้นตอนที่ 5 การประชาสัมพันธ์ทรัพยากรออนไลน์

1. ผ่านช่องทางเว็บไซต์สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. ผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์

ภาพที่ 4 การประชาสัมพันธ์ทรัพยากรออนไลน์

ขั้นตอนที่ 6 การจัดเก็บสถิติการใช้งาน

จัดเก็บสถิติการเข้าใช้งานนิทรรศการออนไลน์จากระบบห้องสมุดอัตโนมัติ (KOHA) และเว็บไซต์จัดเก็บสถิติ <http://www.histats.com/viewstats/?sid=3154336&act=3> เพื่อนำผลการใช้งานมาวิเคราะห์ชุดเนื้อหาที่ผู้ใช้บริการให้ความสนใจ เพื่อให้การจัดทำนิทรรศการออนไลน์ครั้งต่อไป มีเนื้อหาที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และการนำไปใช้ประโยชน์

สรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูลการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ โดยจำแนกตามประเภททรัพยากรสารสนเทศ

สูตรการหาอัตราเฉลี่ยการใช้ต่อครั้ง

$$\frac{\text{จำนวนการใช้ (ครั้ง)}}{\text{จำนวนทรัพยากร (เล่ม)}}$$

ตารางที่ 1 ข้อมูลการใช้ทรัพยากรสารสนเทศจำแนกตามประเภททรัพยากร (ปีพ.ศ.2558-2561)

ปีพ.ศ.2558	ประเภททรัพยากร	จำนวนทรัพยากร (เล่ม)	การใช้ทรัพยากร (ครั้ง)	อัตราเฉลี่ยการใช้ (ครั้ง)
ปีพ.ศ.2558	หนังสือ	234	23	0.09
	วารสาร	60	33	0.05
	บทความ	1,502	13	0.00
	จุลสาร/กฤตภาค	2,367	20	0.00
	นิทรรศการออนไลน์	3	2,654	884.66
ปีพ.ศ.2559	ประเภททรัพยากร	จำนวนทรัพยากร (เล่ม)	การใช้ทรัพยากร (ครั้ง)	อัตราเฉลี่ยการใช้ (ครั้ง)
ปีพ.ศ.2559	หนังสือ	123	18	0.14
	วารสาร	13	39	3.00
	บทความ	150	36	0.24
	จุลสาร/กฤตภาค	2,908	1	0.00
	นิทรรศการออนไลน์	1	799	799.00
ปีพ.ศ.2560	ประเภททรัพยากร	จำนวนทรัพยากร (เล่ม)	การใช้ทรัพยากร (ครั้ง)	อัตราเฉลี่ยการใช้ (ครั้ง)
ปีพ.ศ.2560	หนังสือ	177	21	0.11

	วารสาร	50	59	1.18
	บทความ	461	1	0.00
	จุลสาร/กฤตภาค	350	-	0.00
	นิทรรศการออนไลน์	12	4,172	347.66
ปีพ.ศ.2561	ประเภททรัพยากร	จำนวนทรัพยากร (เล่ม)	การใช้ทรัพยากร (ครั้ง)	อัตราเฉลี่ยการใช้ (ครั้ง)
	หนังสือ	100	11	0.11
	วารสาร	25	11	0.44
	บทความ	311	-	0.00
	จุลสาร/กฤตภาค	409	6	0.01
	นิทรรศการออนไลน์	13	2,192	253.23
ผลรวม		9,369	10,109	1.07

จากตารางที่ 1 เมื่อพิจารณาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า การใช้ทรัพยากรสารสนเทศในภาพรวม มีจำนวนการใช้ คิดเป็น 10,109 ครั้ง มีอัตราค่าเฉลี่ยการใช้ 1.07 ครั้งต่อเล่ม โดยประเภททรัพยากรที่มีจำนวนการใช้มากที่สุดคือ นิทรรศการออนไลน์ มีอัตราเฉลี่ยการใช้ 338.51 ครั้งต่อเล่ม รองลงมาประเภทวารสาร มีอัตราเฉลี่ยการใช้ 0.95 ครั้งต่อเล่ม ประเภทหนังสือ มีอัตราเฉลี่ยการใช้ 0.11 ครั้งต่อเล่ม ประเภทบทความ มีอัตราเฉลี่ยการใช้ 0.03 ครั้งต่อเล่ม และประเภทจุลสาร/กฤตภาค มีอัตราเฉลี่ยการใช้ 0.00 ครั้งต่อเล่ม

อภิปรายผล

จากการจัดการสารสนเทศไทยภาคใต้ให้อยู่ในรูปแบบการจัดนิทรรศการออนไลน์ส่งผลให้ข้อมูลเป็นระบบ สามารถสืบค้นได้ง่าย สะดวกต่อผู้ใช้บริการ เป็นการเพิ่มพูนความรู้และขยายโลกทัศน์ของผู้อ่านให้กว้างขวางยิ่งขึ้น จะเห็นได้จากผลการแสดงความคิดเห็นของผู้รับบริการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จิราพล ระวังการ (2555) ที่กล่าวว่า นิทรรศการอิเล็กทรอนิกส์ เป็นวิธีการนำเสนอองค์ความรู้ที่ใช้เทคโนโลยีอันแยบยล ในการกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดความสนใจใคร่รู้ในเรื่องราวสาระ และแนวความคิด ทั้งยังเป็นเป็นวิธีที่สามารถสร้างโอกาสของการเห็นการรับชมได้ง่าย เป็นอัตโนมัติ มีประสิทธิภาพ ลดต้นทุน

จากการวิเคราะห์การใช้ทรัพยากรสารสนเทศจำแนกตามประเภททรัพยากร พบว่า การใช้ทรัพยากรสารสนเทศในภาพรวม มีจำนวนการใช้ คิดเป็น 10,109 ครั้ง มีอัตราค่าเฉลี่ยการใช้ 1.07 ครั้งต่อเล่ม โดยประเภททรัพยากรที่มีจำนวนการใช้มากที่สุดคือ นิทรรศการออนไลน์ มีอัตราเฉลี่ยการใช้ 338.51 ครั้งต่อเล่ม รองลงมาประเภทวารสาร มีอัตราเฉลี่ยการใช้ 0.95 ครั้งต่อเล่ม ประเภทหนังสือ มีอัตราเฉลี่ยการใช้ 0.11 ครั้งต่อเล่ม ประเภทบทความ มีอัตราเฉลี่ยการใช้ 0.03 ครั้งต่อเล่ม และประเภทจุลสาร/กฤตภาค มีอัตราเฉลี่ยการใช้ 0.00 ครั้งต่อ

ข้อเสนอแนะ

ในขั้นตอนการออกแบบนิทรรศการออนไลน์นั้น ผู้จัดทำจำเป็นต้องมีทักษะในการใช้งานโปรแกรม Illustrator หรือโปรแกรมอื่น ๆ ที่ช่วยในงานออกแบบได้เป็นอย่างดี เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความคล่องตัว รวดเร็ว

การนำไปใช้ประโยชน์

1. เป็นแนวทางในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่นของห้องสมุดและผู้ที่เกี่ยวข้อง
2. เป็นแนวปฏิบัติในการใช้เครื่องมือสมัยใหม่ในการเผยแพร่สารสนเทศท้องถิ่นให้กับหน่วยงาน

อื่น ๆ

รายการอ้างอิง

จิรพล ระวังการ. (2555,มิถุนายน 21). *E-Exhibition คืออะไร*. สืบค้น 22 กันยายน 2562,
จาก <https://www.gotoknow.org/posts/237781>.

ณัฐวุฒิ บุญสัย. (2558). *คู่มือปฏิบัติงานเว็บไซต์สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ*. มหาวิทยาลัย
ราชภัฏภูเก็ต.

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ. (2562). *รายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานสนับสนุน*.
มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ, หอสมุด (2561). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2552*.
มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.